

اقتصاد دانان برنده نوبل

(از سال ۱۹۶۹ تا ۲۰۱۸ میلادی)

تالیف:

حبیب موسوی - علیرضا مهدیخانی

با مقدمه‌ای از: دکتر یداله دادگر

سر شناسه	: موسوی، حبیب، ۱۳۴۹ -
عنوان و پدیدآور	: اقتصاددانان برنده نوبل (از سال ۱۹۶۹ تا ۲۰۱۸ میلادی) / تالیف: حبیب موسوی - علیرضا مهدیخانی
مشخصات نشر	: تهران، نور علم.
مشخصات ظاهری	: ۳۲۲ ص. نمودار، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۳۱۲-۰
موضوع	: برندگان جایزه نوبل اقتصاد شرح حال، آثار، افکار و عقاید.
موضوع	: جایزه‌های نوبل
شناسه افزوده	: مهدیخانی، علیرضا (۱۳۵۳)، مولف.
شناسه افزوده	: دادگرف یداله (۱۳۳۴).
بندی کنگره	: ۱۳۹۸ ن ۸ م / AS ۱۱۱
رده‌بندی دیویی	: ۳۳۰

نشر نور علم: تهران - خ انقلاب - خ منیری جاوید (اردیبهشت) - پ ۱۴ - تلفن: ۶۶۴۰۵۸۹۴ و ۶۶۴۰۵۸۸۰
 ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹ nlm@yahoo.com فروشگاه: دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران

اقتصاددانان برنده نوبل (از سال ۱۹۶۹ تا ۲۰۱۸ میلادی)

تالیف: حبیب موسوی - علیرضا مهدیخانی

با مقدمه ای از: دکتر یداله دادگرف

ناشر: نور علم

صفحه آرا: مهندس مهدی محمدی

شمارگان: ۵۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۹-۳۱۲-۰

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

چاپ و صحافی: نصر

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

در صورت عدم دسترسی به کتابهای این انتشارات، از طریق تماس با
 ۰۹۱۲۳۳۳۴۲۲۹ کتابها با پست به تمام نقاط ایران ارسال می شود.

فهرست مطالب

مقدمه ای در جایگاه جایزه نوبل اقتصاد.....	۹
پیش گفتار.....	۱۳
مقدمه :.....	۱۵
قسمت اول: معرفی بنیاد نوبل.....	۱۷
قسمت دوم: شرح حال، آثار و عقاید برندگان جایزه نوبل	
یان تین برگن Tinbergen.....	۲۱
راگنار آنتوان کیتیل فریش - Rognar Anton Kittil Frisch.....	۲۶
پاول ساموئلسون Paul Samuelson.....	۳۰
سیمون کوزنتس - Simon Kuznets.....	۳۶
کنث آرو - Kenneth Joseph Arrow.....	۴۰
جان ریچارد. هیکس John R. Hicks.....	۴۴
واسیلی لئونتیف - Wassily Leontief.....	۴۷
فردریش فون هایک Friedrich August von Hayek.....	۵۱
گونار میردال - Karl Myrdal Gunnar.....	۵۴
لئونید کانتوروویچ - Leonid Vitaliyevich Kantorovich.....	۵۹
تجا لینگ کومپانز - Tjalling C. Koopmans.....	۶۳
میلتون فریدمن - Friedman Milton.....	۶۶
برتیل گوتهارد اوهلین - Bertil Gotthard Ohlin.....	۷۱
جیمز ادوارد مید - James Edward Meade.....	۷۵
هربرت سایمون Herbert A. Simon.....	۷۹
تئودور شولتز Theodore W. Schultz.....	۸۳
سر آرتور لوئیس Sir William Arthur Lewis.....	۸۷

۹۱	Lawrence Robert Klein	لورنس کلاین
۹۴	James Tobin	جیمز توبین
۹۹	Stigler Joseph George	جورج ژوزف استیگلر
۱۰۳	Gerard Debreu	جرارد دبرو
۱۰۶	Richard John Stone	جان ریچارد نیکلاس استون
۱۰۹	Modigliani Franco	فرانکو مودیگلیا نی
۱۱۳	James M. Buchanan	جیمز مک گیل بوکانان
۱۱۷	Robert M Solow	روبرت سولو
۱۲۱	Maurice Allais	موریس آله
۱۲۵	Trygve Haavelmo	تریگو هاولمو
۱۲۹	William Sharpe	ویلیام شارپ
۱۲۹	William Sharpe	
۱۳۳	Merton Miller	مرتون میلر
۱۳۷	Harry Markowitz	هری مارکوویتز
۱۴۰	Coase Ronald	رونالد کوز
۱۴۳	Gary Becker	گری بکر
۱۴۸	North Cecil Douglass	دوگلاس سیسیل نورث
۱۵۳	Robert W. Fogel	روبرت فوگل
۱۵۷	Reinhard Selten	راینهارد سلتن
۱۵۹	John Forbes Nash	جان فوربس نش
۱۶۲	John Charles Harsanyi	جان چارلز هارسا نی
۱۶۴	Robert Lucas	رابرت لوکاس
۱۶۸	William Vickrey	ویلیام ویکری

۱۷۱	James Alexander Mirrlees	جیمز الکسا ندر میرلیس
۱۷۴	Myron S. Scholes	مایرون اس شولز
۱۷۸	Robert Merton	رابرت مرتون
۱۸۰	Amartya Kumar Sen	آمارتیا کو ما رسن
۱۸۳	Robert Alexander Mundell	رابرت الکساندر ما ندل
۱۸۶	Daniel McFadden	دا نیل مک فا دن
۱۸۹	James Heckman	جیمز هکمن
۱۹۳	Joseph Stiglitz	جوزف استیگلیتز
۱۹۷	Michael A. Spence	مایکل اسپنس
۱۹۹	George A. Akerlof	جرج اکرلف
۲۰۲	Daniel Kahneman	دا نیل کا هنمن
۲۰۷	Robert F. Engle	روبرت انگل
۲۱۰	Clive W.J. Granger	کلیو گرا نجر
۲۱۳	Edward C. Prescott	ادوارد پریسکات
۲۱۵	E. Kydland Finn	فین ای کید لند
۲۱۸	Thomas C. Schelling	توماس شلینگ
۲۲۰	Robert J. Aumann	رابرت اومن
۲۲۲	Edmund S. Phelps	ادموند فلپس
۲۲۶	Leonid Hurwicz	لئونید هورویچ
۲۲۹	Eric s. Maskin	اریک مسکن
۲۳۲	Roger b. Myerson	راجر مایرسن
۲۳۴	Paul Krugman	پل کروکمن
۲۳۷	Elinor Ostrom	خانم اولینور اوستروم

۲۴۰	Oliver.E.Willimson	اولیور ویلیامسون
۲۴۲	Peter A.Diamond	پیتر دیاموند
۲۴۵	Dale T.Mortensen	دیل مورتنسن
۲۴۸	Christopher A.Pissarides	کریستوفر پیساریدس
۲۵۶	Christopher A.Sims	کریستوفر آلبرت سیمز
۲۵۸	Alvin E.Roth	الوین روث
۲۶۰	Lloyd S. Shapley	لوید شپلی
۲۶۱	Eugene F. Fama	فرانسیس یم فاما
۲۶۶	Lars Peter Hansen	لارس پیتر هانسن
۲۶۸	Robert J. Shiller	رابرت جی شیلر
۲۷۲	Jean Tirol	ژان تیرو
۲۷۵	Angus Deaton	انگلس دیتون
۲۷۷	Oliver Hart	اولیور هارت
۲۷۸	Bengt Holmstrom	بنگت هولمستروم
۲۸۰	Richard H. Thaler	ریچارد تای ل
۲۸۷	William d.Nordhaus	ویلیام نورد هاوس
۲۸۹	Paul M.Romer	پل رومر

قسمت سوم : فهرست برندگان جایزه نوبل اقتصاد

۳۱۵		فهرست منابع و مآخذ شناسی
-----	-------	--------------------------

مقدمه ای در جایگاه جایزه نوبل اقتصاد

یداله دادگر^۱

تنها رشته از علوم انسانی و اجتماعی که موفق به اخذ جایزه نوبل گردید، علوم اقتصادی است. این واقعیت نقش علم اقتصاد در تحقق اهداف مورد نظر بنیاد آلفرد نوبل را می‌رساند. بانک سوئد از سال ۱۹۶۸ به بعد متعهد شد که به اقتصاددانانی که کارهای علمی ارزشمندی انجام دهند، جایزه ویژه ای اعطا نماید. لذا رگنار فریش و تین برگن دو اقتصاد دانی به بد که برای اولین بار در سال ۱۹۶۹ موفق به دریافت جایزه مربوطه شدند. هم اکنون کاندیدهای مخالی نیز برای سال ۲۰۱۲ منتظر داوران کمیته نوبل هستند که چه کسانی را برای سال جاری برنده اعلام کند. اینجانب حداقل در کلاس درس و کارگاههای یکی از این اقتصاددانان یعنی اولیو ویلیامسون در سال تحصیلی ۲۰۰۹-۲۰۰۸ شرکت کرده‌ام و با دو تن دیگر از آنان یعنی جرج اکرف و کنت ارو ملاقات‌هایی داشته‌ام^۲ و هر سه اینها را صاحب نظرانی با سابقه یافتم. ویلیامسون در دانشگاه برکلی کارگاه‌هایی را اداره میکرد که مطالعات و بحث‌های نهادگرایی جدید در آن مورد بررسی واقع می‌گردید که اینجانب در چندین کارگاه مذکور شرکت داشتم و قبل و پس از کارگاه با خود ویلیامسون صحبت می‌کردم. جالب بود در آن زمان (۲۰۰۸) ایشان برای اخذ نوبل کاندید شده بود ولی جایزه مربوطه را در اکتبر سال ۲۰۰۹ اخذ نمود. من آن زمان از کاندید شدن ویلیامسون اطلاع نداشتم ولی با او در مورد این موضوع صحبت می‌کردم (رونالد کاوز نیز برنده دیگر جایزه نوبل و دوست و همکار ویلیامسون در بحث‌های نهادگرایی جدید است). در ضمن صحبت‌ها به ویلیامسون گفتم که: "شما چرا کاندید نوبل نمی‌شوید؟" (چون به نظر خودم ایشان در حد کاوز و در مواردی جلوتر از کاوز

^۱ - استاد اقتصاد دانشگاه شهید بهشتی

^۲ - اینجانب در سال تحصیلی ۲۰۰۹-۲۰۰۸ که مشغول گذراندن فرصت مطالعاتی در دانشگاه برکلی بودم موفق به ملاقات این سه اقتصاد دان شدم. جرج اکرف و اولیو ویلیامسون از اساتید دانشگاه برکلی هستند و کنت ارو نیز استاد دانشگاه آستنفورد است.

هم صلاحیت علمی داشت و کاوز قبل از او جایزه نوبل را به خود اختصاص داده بود) ویلیامسون در پاسخ با لبخندی گفت حالا باید منتظر بود که ببینم چه خواهد شد. در هر حال سال بعد که من از برکلی به ایران بازگشتم برنده شدن ویلیامسون را مطلع شدم و به او تبریک گفتم. همچنین با اکرلف و ارو درمورد بحث بحران اخیر صحبت کردم (فرصت مطالعاتی اینجانب در سال ۲۰۰۹-۲۰۰۸ بطور اتفاقی همزمان با اوج بحران بود). هر دو استاد فوق عقیده داشتند که این بحران نشان داد که بایستی اقتصاددانان بیشتر فکر کنند و در مورد برخی پیش‌بینی‌های غیرواقعی تجدید نظر کنند. در عین حال اکرلف حتی بیش از کنت ارو عقیده داشت که نیاز به نوعی بازنگری در نظریه‌های ارتدکس نئوکلاسیک وجود دارد. خاصه اگر سایر نوبلی‌های اقتصاد نیز همانند این سه نفر باشند به عقیده من اخذ جایزه نوبل به معنای وجود لیاقت علمی قابل توجهی در این افراد می‌باشد.

از سوی دیگر هر کدام از نوبلیست‌ها، خالرا انجام یک کار پژوهشی اصیل برنده شده‌اند که کار مربوطه قدمی ادبیات اقتصادی را به جلو برده است. مثلاً رگنار فریش و تین برگن با طراحی نظریه‌های پویا در واقع تا حدودی سطح تحلیل اقتصادی را ارتقا بخشیدند. پل ساموئلسون که جایزه نوبل ۱۹۷۰ را بخود اختصاص داد ضمن کاربرد نظریه پویا در تکامل نظریه‌های ایستا نیز موفق شد و لذا ابزار تجزیه و تحلیل اقتصادی را تنوع بخشید و ادبیات موضوع را یک گام دیگر به پیش برد. سایمون کوزنتس جایزه نوبل ۱۹۷۱ را به دلیل تکامل بخشیدن نظریه رشد اقتصادی بدست آورد. کوزنتس نوعی تسهیل تجربی از رشد اقتصادی ارائه داد که خود منجر به ایجاد نگاه جدیدی در توسعه گردید. جایزه نوبل سال ۱۹۷۲ به جان هیکس و کنت ارو به خاطر نظریه تعادل عمومی و نظریه رفاه اختصاص یافت. آنها از یک سو نظریه تعادل عمومی والراس را بازنگری کردند و از سوی دیگر برخی از سؤالات و مشکلات اقتصاد رفاه را پاسخ دادند. لئونتیف برنده جایزه نوبل اقتصادی در سال ۱۹۷۳، روش داده-ستانده را وارد اقتصاد کرد که حداقل یک تحول در دنیای تکنیک و روش مطالعات اقتصادی محسوب می‌شود. میردال و هایک برندگان جایزه نوبل ۱۹۷۴ اقتصاد هستند که از یک طرف پیوند پول و نوسانات اقتصادی را تحلیل کردند و از

سوی دیگر روابط معنی‌داری بین پدیده‌های اقتصادی و پدیده‌های اجتماعی و نهادی بدست آوردند که به واقع نمایی نظریه‌های اقتصادی کمک قابل توجهی کرد. کوپمنز و کنتواریچ برای مشارکت در پذیرش نظریه تخصیص منابع جایزه نوبل اقتصاد ۱۹۷۵ را به خود اختصاص دادند. میلتون فریدمن بخاطر تلاش وسیع در تحلیل نظریه پولی و اثبات پیچیدگی‌های سیاست‌های تثبیت اقتصادی در سال ۱۹۷۶ موفق به دریافت جایزه نوبل اقتصادی گردید.

تکامل نظریه تجارت بین‌المللی تلاشی بود که توسط اوهلن و مید در سال ۱۹۷۷ صورت گرفت و آنان با برنده جایزه نوبل کرد. مطالعه اتخاذ تصمیم در سازمان‌دهی نهادهای اقتصاد توسط هربرت سایدها در سال ۱۹۷۸ و تلاش شولتز و لویس در سال ۱۹۷۹ در روند کشورهای در حال توسعه. نجر به اعطای جایزه نوبل به آنها گردید. تحلیل جدیدی از نوسانات اقتصادی توسط کیر. در سال ۱۹۸۰ و تحلیل جدیدی در بازارهای مالی توسط توبین در سال ۱۹۸۱، این دو را نیز برنده جایزه نوبل نمود. استیگلر در سال ۱۹۸۲ به دلیل بررسی مقررات گذاری بخش عمو. به رفق به دریافت جایزه نوبل گردید. دبرو در سال ۱۹۸۳ بخاطر صوت‌بندی جدیدی از عادل عدومی و استون برای ارتقا بخشیدن به روش‌های تحلیل تجربی در سال ۱۹۸۴ جوایز نوبل اقتصاد را بخود اختصاص دادند. مودیلیانی در سال ۱۹۸۵ بخاطر تحلیل جدیدی از پس‌انداز و بوکانات به دلیل تبیین نظریه انتخاب عمومی در سال ۱۹۸۶ موفق به دریافت نوبل شدند. مطالعه جدید رشد توسط سولو در سال ۱۹۸۷ و مطالعه جدیدی در مورد استفاده بهینه از منابع در سال ۱۹۸۸ توسط آله آنها را نیز برنده جایزه نوبل ساخت. تلاش هاولمو در سال ۱۹۸۸ در مورد احتمالات اقتصادی و تلاش‌های مرکوویتز در سبد دارایی، شارپ در مورد قیمت دارایی و میلر بخاطر کار برجسته‌اش در مورد تعاونی در سال ۱۹۹۰ جایزه نوبل را دریافت کردند. اهمیت هزینه مبادله توسط کاوز در سال ۱۹۹۱، گسترش نظریه اقتصادی خرد در سال ۱۹۹۲ توسط بکر و تلاش فوگل و نورث در تاریخ اقتصادی در سال ۱۹۹۳ آنها را نیز به جمع برندگان جایزه نوبل پیوست. مطالعه هارسانی، نش و سلتن در سال ۱۹۹۴ در مورد بازی غیر همکارانه و کار لوکاس در سال ۱۹۹۵ در مورد نظریه انتظارات عقلانی آنها

را برنده جایزه نوبل ساخت. میرلیز و ویکری به دلیل تحلیل اقتصادی در شرایط اطلاعات نامتقارن در سال ۱۹۹۶ و مرتون و شولز بخاطر روش ارزیابی ابزارهای مشتقه در سال ۱۹۹۷ و سن در سال ۱۹۹۸ برای انجام کار جدیدی در زمینه اقتصاد رفاه موفق به دریافت جایزه نوبل شدند. تلاش جدید در حجم بهینه پول در سال ۱۹۹۹ توسط ماندل و کار هکمن و فیدن در تدوین نمونه‌های انتخابی در سال ۲۰۰۰ جایزه نوبل اقتصاد را بخود اختصاص دادند. مطالعات جدید در بازار با اطلاعات نامتقارن در سال ۲۰۰۱ توسط اکرف، استیگلیتز و استین و نگاه روان‌شناختی به پژوهش‌های اقتصاد توسط اسمیت و کاهنمن در سال ۲۰۰۲، آنها را نیز برنده جایزه نوبل ساخت. کشف روش‌های پیشرفته اقتصادسنجی توسط انگل و گرنز در سال ۲۰۰۳ و انجام مطالعات جدید در تحلیل کلان در ۲۰۰۴ توسط کیدلند و پرستات موجب اخذ جایزه نوبل اقتصاد از سوی آنها شد. آمن و شلینگ برای ارزیابی تعارض در تئوری‌ها در سال ۲۰۰۵ و فلیس برای ترسیم تبادل بین زمانی در سیاست‌های کلان در سال ۲۰۰۶ و میرسون و هارویز جهت ترسیم تئوری طراحی در سال ۲۰۰۷، تحلیل جدید انبساط توسط کروگمن در سال ۲۰۰۸ و بحث حکمرانی در اقتصاد در سال ۲۰۰۹ بوسیله استروم و ویلیامسون آنها را برندگان جایزه نوبل اقتصاد کرد. دایاموند، تنسن و رایدز در سال ۲۰۱۰ بخاطر انجام مطالعات جدید در اصطکاک بازار و سیمز و سارجنت در سال ۲۰۱۱ به خاطر کارهای نظریه‌های جدید در کلان برنده جایزه نوبل اقتصاد شدند. ملاحظه شد که هر کدام از برندگان جایزه نوبل در واقع یک قدم ادبیات نظری و یا تجربی اقتصاد را جلو برده‌اند. اینجانب با مطالعه‌ای که در قالب تاریخ اندیشه اقتصاد و متدلوژی اقتصاد در مورد اقتصاددانان انجام داده‌ام و هم‌نشینی با سه نمونه از آنها با اطمینان می‌گویم که اخذ این جایزه درجاتی از حقوق معنوی و برجستگی علمی صاحب نظران اقتصادی را منعکس می‌کند و لذا صلاحیت دریافت چنین جایزه‌ای را دارا هستند.